„Big Pancho" nu va cîştiga niciodată Wimbledon-ul

Cititorul Kurt Wolf din Bucureşti, iubitor al tenisului, ne pune întrebarea dacă jucătorul PANCHO GONZALES, despre care s-a vorbit cu prilejul actualelor ediţii ale turneelor de la Roland Garros şi Wimbledon, este acelaşi Gonzales care s-a făcut remarcat în anii imediat următori celui de-al doilea război mondial. Răspunsul este afirmativ. Pentru completare, prezentăm un portret al remarcabilului tenisman, considerat timp de aproape un deceniu şi jumătate nr. 1 mondial absolut în sportul alb.

Ricardo „Pancho" Gonzales **s-a născut la 9 mai 1928, la Los Angeles, fiu al unei familii de origine mexicană, stabilită în California imediat după primul război. Dacă este să credem pe biografii săi, cariera sportivă a celui ce avea să devină un mare as în tenis se datorează unei banale întîmplări din copilărie. La 12 ani, micuţului Pancho i s-a promis o bicicletă, răsplată a notelor sale mari la şcoală. Dus de mină la magazinul de articole sportive, băiatul a fost martorul unui accident de circulaţie, în care şi-a pierdut viaţa un ciclist. Imediat, mama şi-a schimbat hotărirea. Cadoul n-a mai fost o bicicletă, ci o rachetă de tenis. Aşa a devenit Pancho tenisman, după ce visase într-un timp să se facă dansator profesionist ca sora sa Rosa Maria, sau — mai cu seamă — automobilist. Pasiunea volanului avea să-l preocupe însă şi în anii următori, el participînd la una din ediţiile faimoasei curse de la Indianapolis.**

Cariera lui Pancho Gonzales ca tenisman amator a fost extrem de scurtă. Clasat al 17-lea în S.U.A., la finele sezonului 1947, el promovează pe primul loc la numai un an distanţă. Un salt neobişnuit. În 1949 el repetă performanţa, cucerind titlul la Forrest Hills şi, totodată, cîştigă dublul la Wimbledon, alături de altă celebritate a vremii, Frank Parker. Dar Gonzales n-a putut fi niciodată campion la simplu, în marele turneu de la Wimbledon. El trece la profesionism, în octombrie 1949, tentat de angajamentul ce i-l oferea Jack Kramer, patronul primului circ de tenis. Succesul „Circului Kramer" a fost asigurat, ani de-a rîndul, de prezenţa prodigiosului Pancho Gonzales în rîndul vedetelor de pe afiş. Lui Kramer şi Gonzales i se alăturau apoi Segura, Hartwig, Sedgman şi alţi aşi ai rachetei.

Pancho Gonzales, la 19 ani, cînd cîştiga primul său titlu de campion de tenis al S.U.A.

Aşa a dispărut un mare talent al tenisului în quasi-anonimatul spectacolelor profesioniste, mult timp privite fără simpatie de cercurile sportive tradiţionaliste. Din 1953, Kramer iniţiază însă o serie de meciuri pentru titlul mondial profesionist între angajaţii săi, care reanimă interesul sportiv al spectacolelor. În lunga serie de meciuri, Pancho Gonzales a ieşit aproape cu regularitate învingător, deşi numărul de ani adunaţi ar fi trebuit să constituie pentru el un handicap tot mai serios. Mai ales că stilul lui „Big Pancho", bazat pe forţă şi detentă, reclama o cheltuire de energie deosebită la fiecare joc. Ziariştii americani afirmau că „serviciul lui Gonzales pleacă din rachetă cu o viteză de 150 km pe oră..." Asul californian a dat însă dovadă de o vitalitate neobişnuită, fiind tot atît de proaspăt şi la vîrsta de aproape 40 de ani, cînd domina pe noii „recruţi" ai lui Kramer, australienii Hoad şi Rosewall. Seria succeselor lui Gonzales a fost întreruptă de Rod Laver, australianul care cumulase cele mai mari satisfacţii în tenisul modern, realizator al suitei complete de victorii în 1962 — „marele şlem" — Roland Garros, Wimbledon, Forest Hills şi Melbourne.

De cîţiva ani, s-a vorbit mereu despre retragerea lui Pancho Gonzales din tenis. Mai cu seamă de cînd un accident de automobil îl zdruncinase fizic. Dar „marele Pancho" a ţinut desigur să trăiască din nou emoţiile turneelor de la Roland Garros şi Wimbledon, care-şi anunţau deschiderea porţilor şi pentru profesionişti, prin adoptarea „open"-ului. Evident, vremea marilor performanţe a trecut, totuşi, pentru „cel mai bun jucător de tenis care n-a triumfat niciodată la Wimbledon".

Rd. V.

P.S. Cititorul K. Wolf ne mai pune o serie de întrebări cărora însă le-a găsit, cu siguranţă, răspuns în materialele de tenis publicate în cursul ultimelor noastre numere. Mai sînt de făcut, totuşi, pentru d-sa, două precizări: 1. Australianul Neale Fraser, campion la Wimbledon în 1960, s-a retras din tenis. Joacă doar fratele său, John Fraser. 2. Pentru echipele de dublu nu se fac, în mod obişnuit, clasamente mondiale şi europene. Cuplul Tiriac-Năstase a fost, însă, mereu citat în ultimii trei ani, printre primele din lumea tenisului amator.

DIALOG CU TRECUTUL

Un promotor al sportului slătinean

Printre trofeele şi hrisoavele iscusinţei sportive ale unui localnic, prezentate într-o vitrină a unei expoziţii ce se înscrie între manifestările jubiliare menite să cinstească viaţa de şase secole a oraşului Slatina, am descoperit şi două documente cărora timpul le-a dat patină de aramă.

În popasul de cîteva zile pe malul Oltului, am desluşit şi amintirea acelui sportiv de seamă — Mihai Mihail — care a purtat peste fruntarii culorile patriei, după cum a ţinut nestinsă făclia sportului, vreme de o jumătate de veac, în acel oraş cu străzi povîrnite şi oameni domoli. Ofiţer de carieră — artilerist — a refuzat atracţia altor garnizoane din centre urbanistice care i-ar fi crutat „spălatul la lighean", pentru a nu-şi părăsi Slatina, căreia-i insufla o viaţă sportivă şi a cărei cocardă o purta cu acel vestit bob „Moţu", la startul helvetic de la St. Moritz şi la cel naţional al Sinaiei, înfruntînd echipaje de notorietate universală şi măiestria sportivă a unor Papană, Hubert, Frim, Vasile Dumitrescu — români ajunşi campioni mondiali — ca şi echipaje din care făceau parte Iorgu Arsenie, Budişteanu, Titi Anghelescu, Tita Rădulescu şi o seamă de alţi specialişti consacraţi în sportul vertiginos al pîrtiei de gheaţă.

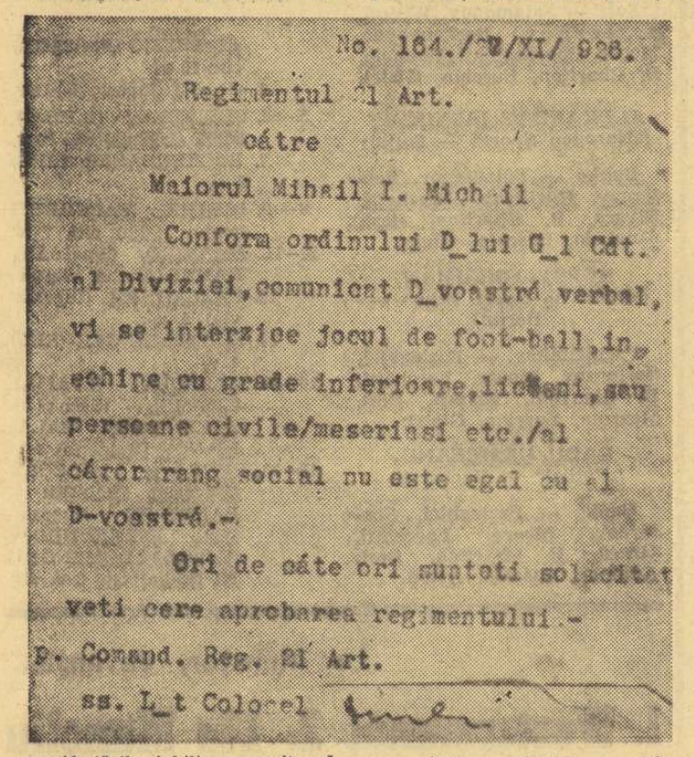

No. 164./B/XI/ 928.

Regimentul 21 Art.

către

Maiorul Mihail I. Mich il

Conform ordinului D_lui G_l Cdt. al Diviziei, comunicat D_voastră verbal, vi se interzice jocul de foot-ball, în echipe cu grade inferioare, liceeni, sau persoane civile/meseriaşi etc./al căror rang social nu este egal cu al D-voastră.-

Ori de cîte ori muntoti solicitat veti cere aprobarea regimentului.-

p. Comand. Reg. 21 Art.

ss. L_t Colonel

Programat în zilele de 20 şi 21 martie 1909, la concursul public de lupte greco-romane organizat de clubul sportiv-cultural din Neuchâtel, slătineanul a luptat victorios, ca amator, împotriva unui profesionist — M. Petermann din Pontarlier — campionul de atunci al Elveţiei la categoria mijlocie, într-o gală al cărei afiş consemna somităţi ale epocii.

„Totodată, tînărul român de 19 ani, Mihai I. Mihail, a produs o deosebită impresie asupra publicului din sală, cînd la ridicarea cortinei şi prezentarea concurenţilor a apărut într-un superb costum naţional, dovedindu-se astfel nu numai un atlet dintr-un îndepărtat colţ al continentului, ci şi un cutezător ambasador al artei folclorice a poporului său", releva un ziar elveţian.

Revenit la Slatina, oraş în care a rămas pînă la sfîrşitul vieţii, a întemeiat clubul sportiv „OLTUL", cu secţii de fotbal, de sporturi de iarnă, de călărie, de înot, de ciclism, atletism, fiind prezent şi în conducere, dar şi în formaţiile competitive.

Şi, din marele vrac de amintiri, iată o reproducere — din anul 1926 — care ne scuteşte de comentarii (vezi foto-documentul).

Eroul întîmplării avea, atunci, 36 ani, familie cu doi copii, dar nu pregeta să fie un devotat al sportului. Ordinul nu l-a intimidat şi ofiţerul şi-a continuat activitatea sportivă, pe care avea să n-o abandoneze nici la 72 de ani, cînd pornea de unul singur pe bicicletă cale de 42 km la ducere şi alţi 42 km la înapoiere, în aceeaşi zi, pentru a arbitra un meci de fotbal la Drăgăneşti...

V. FIROIU

TRAGEDIA CELUI DE AL TREILEA SEX

Presa sportivă mondială acordă, în ultima vreme, multă importanţă — adesea exagerată de tentaţia senzaţionalului — unei probleme mai curînd de ordin medical decît sportiv: HERMAFRODITISMUL. Starea aceasta de dezechilibru glandular — răspîndită în toate mediile — are nefastul apanaj de a se face evidentă cu deosebire în sport, datorită netei diferenţieri a probelor pe categorii de sexe. O mulţime de cazuri de hermafroditism trec neobservate pe lîngă antenele ascuţite ale opiniei publice, dar orice caz similar în sport naşte vîlvă şi prilej de comentarii. În anii dintre cele două războaie mondiale, au fost aprig dezbătute şi expuse dubiului (în legătură cu performanţele lor) sprintera americană de origină poloneză Stella Walasziewicz-Walsh *şi campioana Europei (1938) la săritura în înălţime,* Dora Ratjen. *În anii postbelici (1945—46) au stîrnit discuţii şi aluzii, deplasat glumeţe, cazurile atletelor franceze* Claire Bressolle, *devenită după un timp, rugbystul* Pierre Bressolle, *şi* Lea Caurla, *devenită* Leon, *cu serviciul militar satisfăcut şi căsătorit! Ne exprimăm convingerea că hermafroditismul, caz patologic de un profund dramatism, cu o dureroasă pendulare între sexe, reprezintă, în primul rînd, o inexprimabilă tragedie personală care merită condescendenţa şi compasiunea noastră, discreţia unanimă. Pentru a oferi, totuşi, cititorilor noştri parametrii acestei stări — mijloacele necesare aprecierii ei ştiinţifice — ne-am adresat doamnei doctor MADELEINE MĂICĂNESCU-GEORGESCU, medic primar la Institutul de endocrinologie, şefa laboratorului de andrologie, cu rugămintea de a lămuri elementele hermafroditismului şi relaţiile cu viaţa sportivă, evitînd — astfel — tratarea subiectului în necunoştinţă de cauză, neofită, trivială.*

● Scurtă investigaţie în etiologia hermafroditismului ● Puţină statistică ● Victorii ale ştiinţei în faţa naturii ● Efortul fizic intens nu poate schimba caracterele sexuale ale individului normal ● „Fair-play" şi „bona fide"!

Grupaj realizat de:
Victor BANCIULESCU şi Valeriu CHIOSE

ÎNTRE HERMES ŞI AFRODITA

— În primul rînd, v-am ruga să definiţi noţiunea, spre a-i pune în temă pe cititorii noştri.

— Termenul de hermafroditism are o etimologie foarte îndepărtată, dăinuind din mitologia antică (de la Hermes şi Afrodita), şi desemnează o stare patologică de intersexualitate. Hermafroditul, ca să mă exprim pe înţelesul tuturor, nu este nici bărbat, nici femeie. El (ea) deţine caracterele ambelor sexe, avînd — în acelaşi timp — organe şi glande genitale masculine şi feminine şi o anumită conformaţie somatică în care trăsăturile feminine se îmbină, în cele mai variate forme, cu caractere specifice bărbatului.

— Ne aflăm, deci, în faţa unei triste farse a naturii. Cum apare malformaţia? Este congenitală sau poate surveni, în timp, după naştere? În prima ipostază, în ce stadiu al vieţii intrauterine se produce ea?

— Anomaliile în dezvoltarea sexuală a individului pot apare în orice fază a vieţii embrionului uman. De la bun început, sexul poate fi modificat chiar în momentul contopirii celulei feminine cu aceea masculină datorită alterării sau anomaliilor echipamentului cromozomial al părinţilor. Alteori, intersexualitatea se conturează mai tîrziu, după formarea oului. Se înţelege că modificările anatomice vor interesa aparatul genital în totalitatea sa, ori numai în parte, după cum influenţele dăunătoare îşi exercită acţiunea la începutul sau la sfîrşitul perioadei de diferenţiere a organelor de reproducere.

Majoritatea cazurilor de intersexualitate sînt congenitale şi, datorită posibilităţilor oferite de metodele de investigare modernă, ele pot fi recunoscute imediat după naştere.

— Ne-ar interesa să cunoaştem, cu aproximaţie, bineînţeles, frecvenţa statistică a cazurilor despre care discutăm.

— Hermafroditismul, în forma sa completă, cu prezenţa ovarelor şi a testiculelor la acelaşi individ, este o afecţiune extrem de rară. Pînă în ultimii ani s-au semnalat în literatura medicală mondială doar 114 asemenea cazuri. Sînt, în schimb, mai numeroase formele de hermafroditism incomplet sau parţial, denumite — după configuraţie — hermafroditism de tip masculin sau feminin. În primul caz, individul are conformaţia feminină a corpului, organe genitale feminine cu unele elemente masculine şi glande genitale masculine. Frecvenţa statistică: 1 caz la 10 000 de naşteri.

În cel de-al doilea, aspectul exterior este masculin, organele genitale sînt asemănătoare cu cele ale bărbatului, dar individul are ovare şi uter. Pseudohermafroditismul feminin se întîlneşte o dată la 50 000.

— În ce măsură pot interveni ştiinţele medicale pentru a corecta greşelile naturii; care este prognosticul tratamentului aplicat?

— Progresele unor discipline medicale cum ar fi citogenetica şi hormonologia, cît şi realizările însemnate obţinute în embriologia experimentală au dus la explicarea ştiinţifică a tuturor tulburărilor legate de sex şi au reuşit să şteargă vechile concepţii care făceau din individul intersexuat un obiect de curiozitate şi socoteau malformaţiile anatomice ca o infirmitate ruşinoasă.

În prezent, stările de intersexualitate pot fi identificate — în cele mai multe dintre cazuri — de la naştere şi, în consecinţă, se poate stabili din timp sexul civil cel mai nimerit. În copilărie şi la adult chirurgia plastică poate interveni cu succes, înlăturînd organele nedorite şi reconstruind părţi componente ale tractusului genital, necesar îndeplinirii funcţiilor sexuale. În fine, tratamentul hormonal întregeşte terapeutica chirurgicală, putîndu-se realiza, în unele cazuri, apariţia sarcinii.

— Apelînd la vasta dumneavoastră experienţă teoretică şi practică, precum şi la numeroasa cazuistică pe care o deţineţi, ne-ar interesa să ne trasaţi, în cîteva linii, configuraţia psihică a subiectelor pe care le-aţi urmărit şi le-aţi tratat.

— Nu se poate vorbi de o structură psihică anumită a hermafroditului, întrucît există o mare varietate clinică de intersexualităţi umane, cu grade diferite de feminitate sau masculinitate. S-a constatat, totuşi, că indiferent de sexul imprimat iniţial de mecanismul cromozomial (sex genetic sau cromozomial), comportarea acestor persoane şi orientarea lor ca bărbat sau femeie nu au o BAZĂ INNASCUTĂ, INSTINCTUALĂ, ci depind mai curînd DE SEXUL CE I-A FOST ATRIBUIT COPILULUI. Personalitatea psihică creată prin sexul civil se explică prin rolul predominant al factorilor sociali şi educativi. Uneori, însă, comportarea masculină şi lipsa de atracţie faţă de sexul opus demască sexul genetic al unei fiinţe, considerată şi educată ca femeie. În astfel de cazuri se pot evita tragediile şi catastrofele sufleteşti printr-un tratament chirurgical şi hormonal potrivit elementelor fizice şi psihice preponderente. Individul poate fi redat societăţii, se poate căsători iar, citeodată, să devină fertil.

— Părăsind domeniul medical pur, în care ne-aţi fost un admirabil ghid, v-am ruga să ne răspundeţi la o chestiune cu rezonanţă sportivă, şi anume:

DACA EFORTUL FIZIC INTENS LA O FEMEIE POATE MARI INTR-ATITA SECREŢIA DE HORMONI ANDROGENI (MASCULINI) INCIT SA DETERMINE ANOMALII SAU MODIFICARI IN DEZVOLTAREA SEXUALA, CU ALTE CUVINTE, SA INFLUENŢEZE SEXUL?

— Efortul fizic intens, chiar dacă solicită şi stimulează sistemul endocrin, şi în special glandele suprarenale (a căror hiperfuncţie poate sta la baza producerii unor stări de intersexualitate), NU POATE SCHIMBA CARACTERELE SEXUALE ALE INDIVIDULUI NORMAL. De altfel, la sportive, antrenamentul şi pregătirea, aplicate ştiinţific, produc cu timpul o adaptare a sistemului endocrin la efortul fizic şi NU SE POT IVI, PRIN URMARE, STARI PATOLOGICE.

— În sfîrşit, pentru încheiere, v-am solicita părerea în următoarea privinţă:

DACA MASURA DE CONTROL AL SEXULUI TREBUIE SA SE FACA IN COMPETIŢIILE SPORTIVE ŞI DACA EA NU LEZEAZĂ DEMNITATEA UMANA A CONCURENTELOR?

— Greu de răspuns! După cum am arătat, există cazuri de intersexualitate cu conformaţie exterioară feminină, dar cu predominanţa unor caractere somatice masculine, ca dezvoltarea puternică a musculaturii, sub influenţa secreţiei excesive de hormoni androgeni. E posibil ca la aceste „femei" să existe o îndemînare şi o rezistenţă fizică deosebite, care nu pot fi neglijate la sportivele de performanţă. În asemenea situaţii cred că avizul medicului de specialitate trebuie luat în considerare.

Desigur că investigaţiile întreprinse în scopul precizării sexului la om pot leza demnitatea, atît timp cît ele au un caracter public, din care lipseşte discreţia. Dar, de pe poziţia omului de ştiinţă, aceste teste sînt mijloace moderne de a descoperi şi de a corecta la timp o stare anormală înnăscută sau căpătată în timpul vieţii.

Din cîte am aflat, în sport operează „fair-play"-ul şi „bona fide". Cazurile de intersexualitate descoperite, cu menajarea strictă a sentimentului de demnitate, la nivelul fiecărei echipe naţionale, cu evitarea publicisticii de senzaţie, ar putea face inoperant acest control efectuat pe planul marilor competiţii multinaţionale, cum sînt Olimpiadele de pildă. Pînă atunci însă...

★

Nu am găsit cuvinte spre a-i mulţumi interlocutoarei noastre, dr. Madeleine Măicănescu-Georgescu pentru marea solicitudine pe care a avut-o răspunzînd numeroaselor, dificilelor şi delicatelor noastre întrebări. Ca un eminent om de ştiinţă, ea a făcut-o cu francheţe, eliminînd prejudecăţile şi orice falsă pudoare.

Ce s-ar putea spune în concluzie? Din păcate, foarte mulţi nu înţeleg, sau nu vor să înţeleagă, că hermafroditismul este o boală teribilă, copleşitoare şi cu atît mai tragică cu cît cel care o poartă nu este de cele mai multe ori conştient de ea. Fiindcă, asa cum am văzut, a căpătat-o încă înainte de a se naşte. Hermafroditul are mentalitatea şi comportarea socială a sexului care I-A FOST ATRIBUIT. În domeniul la care ne referim, incriminarea de fraudă, adresată persoanei intersexuate care concurează pe stadion ca femeie este dificil de precizat. În toată această conjunctură, hermafroditul este ULTIMUL căruia i se poate aduce VREO INVINUIRE. Pentru că — apelînd la logica cea mai elementară — nici un bărbat, avînd conştiinţa sexului său, n-ar accepta să poarte fustă, de dragul gloriei efemere a unui record sau a unei medalii de... campioană.

Dureros este, mai cu seamă, faptul că numeroşi slujitori ai condeiului au declanşat, în diverse ziare şi reviste o agitaţie frizînd, în mod evident, senzaţionalul şi scandalosul. De dragul acestora au fost sacrificate, cu o mare doză de cinism, sentimentele cele mai elementare de umanism şi compasiune.

Sexul nedefinit, pe care l-am denumit AL TREILEA, este o tragedie, care se cere privită ca atare, înţeleasă, dar — în nici un caz — transformată într-o platformă de popularitate, aducătoare — într-adevăr — de serioase beneficii!

Dopingul hormonal

Reputata ziaristă elveţiană Monique Berlioux, dezbate — într-un amplu articol — publicat în Buletinul C.I.O. problema sportului şi a feminităţii. Spicuim:

„A fost probat, din păcate, că unii medici lipsiţi de conştiinţă, adevăraţi vraci, n-au ezitat să virilizeze femei, dotate cu calităţi fizice excepţionale, astfel ca ele să poată reuşi în competiţii internaţionale rezultate evident superioare posibilităţilor lor reale. Sistemul este relativ simplu: se opreşte periodul fiziologic al femeii, prin administrarea de substanţe medicamentoase, folosindu-se, în special, diferiţi hormoni masculini. Aceasta duce la mărirea rezistenţei fizice şi la creşterea tonusului muscular. Printre altele, pot apare unele caractere secundare masculine ca îngroşarea vocii sau mărirea pilozităţii".

Ziarista elveţiană face o emoţionantă pledoarie pentru sportul feminin, pentru feminitate:

„Sportul a fost unul din cele mai excepţionale mijloace ale secolului nostru, care a permis Evei să-şi atingă majoratul. Acest modelator de caractere, acest creuzet, în care se cimentează personalităţile tinere, relevîndu-le spiritul şi sensul comunităţii umane, sînt indispensabile femeii.

Dar sportul nu exclude feminitatea. S-a reproşat activităţilor fizice că ele ar deforma corpul, că l-ar masculiniza. Iată un subiect încă de discutat! Criteriile de estetică s-au schimbat de-a lungul vremii. Astăzi, oricum, sîntem infinit mai aproape de idealul grec al Dianei, decît erau femeia clorotică a lui Cranach sau frumuseţile planturoase de la începutul secolului".

ERIKA DEVINE ERIK!

Ştiinţa a corectat ceea ce greşise natura
(Fotografie reprodusă din ziarul italian „STAMPA")

Motiv de indiscreţii scandaloase, subiect de polemici publice, sexul unui sportiv încetează să mai suscite curiozitatea în momentul în care este precis definit.

În vara anului 1966, la Portillo, în Chile, într-o ambianţă şi aşa neobişnuită pentru lumea schiului, austriaca **Erika Schinegger** *cîştigă titlul de campioană mondială în proba de coborîre, învingînd-o pe Marielle Goitschel şi producînd o mare surpriză. Se ştia despre ea, pe atunci, că îşi ajută părinţii, făcînd pe chelneriţa în pensiunea lor din apropiere de Klagenfurt. Din cauza tonului grav al vocii ei, schiorii francezi au poreclit-o „Antoine", cu gîndul la vocea baritonală a cîntăreţului de muzică uşoară.*

Neliniştile au început să apară anul acesta, înaintea Jocurilor Olimpice de iarnă de la Grenoble. În plin antrenament, Erika Schinegger a anunţat că nu va participa la Jocuri. Vestea a fost pusă — nu fără temei, după cum se va vedea — pe seama obligativităţii examenului clinic al sexului la concurentele olimpice.

Într-adevăr, zilele trecute a sosit confirmarea. Suportînd o serie de operaţii, în cursul ultimelor luni, la clinica universitară din Innsbruck, sportiva Erika Schinegger a devenit **Erik Schinegger.** *Ştirea a fost comunicată de mamă, ca un nou anunţ de naştere, în ziua în care fosta fiică, actualul fiu, împlinea vîrsta de 20 de ani. Ca urmare, tînărului Schinegger i s-au eliberat noi documente de identitate, pe numele de Erik.*

„Sînt mulţumit că sînt bărbat" — a fost prima declaraţie a lui Erik Schinegger, care intenţionează să reia în curînd activitatea sportivă, dedicîndu-se ciclismului şi poate şi schiului, de astă dată însă în probele masculine!

Pînă la primele performanţe ale tînărului cu fizic agreabil, cazul Schinegger este închis.

(Urmare din pag. 1)

meditii, pare penibilă înşiruirea atîtor cuvinte numai ca introducere la o călătorie între Baziaş şi Sulina.

. . . . . .

Singura ei justificare — mi-au explicat unii — ar fi stabilirea unui record.

A unui record de timp, bunăoară: o mie şi şapte zeci şi cinci de kilometri la rame în optzeci de ore (ceva ca „Opt zile de leghe pe Amazon").

Sau stabilirea unui record de rezistenţă la stat în ploaie („Cincizeci şi trei de ceasuri sub grindină, în costum de baie").

Sau omologarea unui record de băşici în palme.

Dar în acest drum nu dorim să stabilim nici un record. Nu vrem să obţinem nici un „timp optim". Nu încercăm să dăm probe de navigaţie nocturnă. Nu experimentăm soluţii pentru alungarea ţînţarilor şi nu dorim să adunăm băşici şi bătături pentru Muzeul Deltei aflat la Tulcea.

Vrem să călătorim nu pentru a atinge un scop de înălţătoare sportivitate, ci pentru a trăi călătoria clipă de clipă, pentru a face efortul fizic ce ne lipseşte atît de mult nouă, cetadinilor („primitivilor intelectuali" — ar spune Huxley) şi pentru a avea cu adevărat sentimentul naturii.

Cred că cel care admiră munţii de la volanul unui automobil îi poate admira la fel de bine de la „volanul" unui... televizor. Singura mare diferenţă ar fi că „pana" de televizor îl va surprinde în pat, iar cea de automobil îl va abandona pe o şosea mai mult sau mai puţin pustie.

În ceea ce priveşte însă sentimentul naturii — el le va rămîne străin amîndorura, bine ascuns în spatele parbrizului sau al ecranului electronic.

Aşa cum ştim cu toţii foarte bine, realitatea nu se dezvăluie nimănui de la prima vedere. Ca să-ţi placă într-adevăr

„Floarea reginei" nu ajunge s-o întîlneşti într-un muzeu — fie el şi natural. Trebuie s-o cucereşti cu mari eforturi, cătărindu-te pe stînci.

Relaţiile între nori şi iarbă, înţelegerile pe care păsările le stabilesc cu zefirul, culorile schimbătoare ale cerului se percep în timp. Pentru a simţi bucuria explozivă a primei raze de soare trebuie întîi să fi trăit furtuna care a precedat-o.

De aceea sînt convins că sentimentul naturii nu se reduce la contemplaţie. Dacă n-ar fi aşa, mii şi mii de oameni nu s-ar mai chinui să urce munţii, să cutreiere apele, să-şi ridice corturi în păduri. N-ar exista acea uriaşă pulsaţie a metropolelor la sfîrşit de săptămînă, cînd oamenii, încălecîndu-şi maşinile, fug să se ascundă în natură.

E adevărat că foarte mulţi rămîn — chiar fugind — prizonierii unui fals confort. Ei pleacă la mare, dar încearcă să ducă oraşul cu ei. Măcar o bucătică de oraş cu care să se înveselească înainte de a-şi muia degetele în valuri. Simt nevoia să-şi petreacă timpul „util" — să citească, să-şi continue studiile, să joace pietre. Toate acestea sună bine, miros a oraş şi a necesităţi chiar cerebrale... Dar pentru autorul acestor rînduri înverşunarea cerebrofilă în mijlocul naturii nu dovedeşte altceva decît o sinceră jenă pentru schimbarea de mediu. Tendinţa de a căra pereţii după tine şi de a jalona totul cu scopuri utilitare te izolează de natură la fel de bine pe cît o face şi oraşul propriu-zis.

Pentru aceste categorii de călători însemnările şi drumul de faţă n-au, evident, nici un haz.